

Pridobivanje dokazov - Litva

KAZALO

- 1 Dokazno breme
  - 1.1 Kakšna so pravila o dokaznem bremenu?
  - 1.2 Ali obstajajo pravila, ki določena dejstva izvemajo iz dokaznega bremena? V katerih primerih? Ali je mogoče predložiti dokaze, da bi dokazali neveljavnost posebne pravne domneve?
  - 1.3 Do kakšne mere mora biti sodišče prepričano o dejstvu, da na njem utemelji svojo sodbo?
- 2 Pridobivanje dokazov
  - 2.1 Ali je za pridobivanje dokazov vedno potreben predlog stranke ali lahko sodnik v nekaterih primerih dokaze pridobi na lastno pobudo?
  - 2.2 Kateri so nadaljnji koraki, če je predlogu stranke za pridobitev dokazov ugodeno?
  - 2.3 V katerih primerih lahko sodišče zavrne predlog stranke za pridobitev dokazov?
  - 2.4 Katera dokazna sredstva obstajajo?
  - 2.5 Kateri so načini pridobivanja dokazov od prič in ali se ti razlikujejo od načinov za pridobitev dokazov od izvedencev? Kakšna so pravila v zvezi s predložitvijo pisnih dokazov in izvedenskih poročil/mnenj?
  - 2.6 Ali so določena dokazna sredstva močnejša od ostalih?
  - 2.7 Ali so za dokazovanje določenih dejstev obvezni določeni načini dokazovanja?
  - 2.8 Ali so priče dolžne pričati po zakonu?
  - 2.9 V katerih primerih lahko priče zavrnejo pričanje?
  - 2.10 Ali je lahko oseba, ki zavrne pričanje, kaznovana ali prisiljena, da priča?
  - 2.11 Ali obstajajo določene osebe, od katerih ni dovoljeno pridobiti dokazov?
  - 2.12 Kakšna je vloga sodnika in strank na zaslišanju priče? Pod kakšnimi pogoji je lahko priča zaslišana prek videokonference ali z drugimi tehničnimi sredstvi?
- 3 Ocenjevanje dokazov
  - 3.1 Ali so sodišču postavljene omejitve pri izdaji sodbe, če stranka dokaza ni pridobila zakonito?
  - 3.2 Ali moja izjava šteje kot dokaz v postopku, v katerem nastopam kot stranka?

1 Dokazno breme

Stranke morajo dokazati dejstva, na katerih temeljijo njihovi zahtevki in odgovori, razen v primerih, ko jih ni treba dokazati (glej točko 1.2).

1.1 Kakšna so pravila o dokaznem bremenu?

V skladu z zakonikom Republike Litve o civilnem postopku (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) dokazno breme nosijo stranke v zadevi. Te morajo dokazati dejstva, na katerih temeljijo njihovi zahtevki in odgovori, razen v primerih, ko jih v skladu z zakonikom o civilnem postopku ni treba dokazati.

Vsa sodišča obravnavajo civilne zadeve v skladu z načelom kontradiktornosti. Vsaka od strank mora dokazati dejstva, na katerih temeljijo njeni zahtevki in odgovori, razen v primerih, ko jih ni treba dokazati.

1.2 Ali obstajajo pravila, ki določena dejstva izvezemajo iz dokaznega bremena? V katerih primerih? Ali je mogoče predložiti dokaze, da bi dokazali neveljavnost posebne pravne domneve?

V členu 182 zakonika o civilnem postopku so navedene naslednje vrste dejstev, ki so izvzeta iz dokaznega bremena:

- dejstva, ki jih sodišče priznava kot splošno znana;
- dejstva, ugotovljena v veljavnih sodbah v drugih civilnih ali upravnih postopkih, v katerih so bile udeležene iste osebe, razen v primerih, ko ima sodna odločba pravne posledice za druge osebe, ki niso udeležene v postopku (med strankama predhodno dokazana dejstva);
- posledice osebnih dejanj, ki pomenijo kaznivo dejanje, če so bile take posledice določene v veljavni sodbi v kazenskem postopku (med strankama predhodno dokazana dejstva);
- dejstva, ki se domnevajo po zakonu in se v rednem postopku ne izpodbijajo;
- dejstva, ki jih priznavajo stranke.

Stranka ima pravico priznati dejstva, na katerih temelji zahtevek ali odgovor nasprotne stranke. Sodišče lahko priznava dejstvo šteje za ugotovljeno, če meni, da se priznanje ujema z okoliščinami zadeve, da ga stranka ne navaja zaradi zavajanja, nasilja ali grožnje ter da ni bilo dano po pomoti ali zaradi prikrivanja resnice.

Opozoriti je treba tudi, da se lahko take okoliščine izpodbijajo s predložitvijo dokazov v rednem postopku.

1.3 Do kakšne mere mora biti sodišče prepričano o dejstvu, da na njem utemelji svojo sodbo?

Če lahko sodišče na podlagi predloženih dokazov ugotovi, da je večja verjetnost, da neko dejstvo obstaja, kot da ne obstaja, to dejstvo prizna kot ugotovljeno.

2 Pridobivanje dokazov

V civilnem postopku se kot dokaz šteje vsak dejanski podatek, na podlagi katerega lahko sodišče v zakonsko določenem postopku ugotovi obstoj ali neobstoj dejstev, na katerih temeljijo zahtevki in odgovori strank, ter vsa druga dejstva, ki so pomembna za pošteno in pravično odločitev v zadevi. Taki podatki se lahko ugotovijo na naslednje načine: z izjavami strank ali tretjih oseb (neposredno ali po zastopniku), pričanji prič, pisnimi dokazi, stvarnimi dokazi, inšpekcijskimi protokoli, izvedenskimi poročili, zakonito pridobljenimi fotografijami, video- in zvočnimi posnetki ter drugimi dokaznimi sredstvi.

Sodišče lahko tudi zaprosi državo članico EU, naj zbere dokaze ali jih pridobi neposredno v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah, da se izboljša, poenostavi in pospeši sodelovanje med sodišči pri pridobivanju dokazov.

2.1 Ali je za pridobivanje dokazov vedno potreben predlog stranke ali lahko sodnik v nekaterih primerih dokaze pridobi na lastno pobudo?

V skladu s členom 179 zakonika o civilnem postopku stranke in drugi udeleženci postopka predložijo dokaze. Kadar predloženi dokazi niso zadostni, lahko sodišče od strank in drugih udeležencev postopka zahteva, naj predložijo dopolnilne dokaze, ter določi rok za to. Sodišče lahko dokaze zbere tudi na lastno pobudo (po uradni dolžnosti), vendar samo v primerih, določenih z zakonom.

Sodišče lahko na podlagi zakonika o civilnem postopku dokaze zbere na lastno pobudo, ko odloča v družinskih ali delovnopravnih zadevah, če meni, da je to nujno za pravično odločitev v zadevi (člena 376 in 414).

Poleg tega člen 476 zakonika o civilnem postopku določa, da sodišče, ki se pripravlja na obravnavo zadev v zvezi z razglasitvijo mladoletne osebe za osebo s popolno sposobnostjo (pridobitev popolne poslovne sposobnosti):

- imenuje državno institucijo za zaščito otrok v kraju stalnega prebivališča mladoletne osebe, da predloži sklep o pripravljenosti mladoletne osebe na samostojno uveljavljanje vseh državljskih pravic ali opravljanje dolžnosti;
- zahteva podatke o tem, ali je bila mladoletna oseba obsojena oziroma ali je kršila upravno ali drugo pravo;
- če je nujno, da se ugotovi stopnja fizične, duševne, duhovne ali umske razvitosti mladoletne osebe, odredi forenzični psihološki in/ali psihiatrični pregled ter zahteva zdravniško dokumentacijo mladoletne osebe ali druga gradiva, potrebna za izvedbo pregleda;
- opravi vsa druga dejanja, potrebna za pripravo na obravnavo zadeve.

Člen 582 zakonika o civilnem postopku tudi določa, da ima sodišče, kadar obravnava zadevo v zvezi z dovoljenjem za prenos lastninske pravice na družinskem premoženju, ustanovitvijo hipoteke na družinskem premoženju ali kako drugo obremenitvijo pravic na tem premoženju, ob upoštevanju okoliščin zadeve pravico od predlagatelja zahtevati dokazila o finančnem položaju družine (prihodek, prihranki, drugo premoženje, obveznosti), podatke o družinskem premoženju, ki se prenaša, podatke službe za zaščito otrokovih pravic o otrokovih starših, predhodne pogoje in možnosti za uspeh prihodnjega posla, možnosti za zaščito otrokovih pravic, če se posel ne izvede, in druga dokazila.

2.2 Kateri so nadaljnji koraki, če je predlogu stranke za pridobitev dokazov ugodeno?

Da bi sodišče zbralo dokaze (v skladu s členoma 199 in 206 zakonika o civilnem postopku), lahko od pravne ali fizične osebe zahteva predložitev pisnih ali stvarnih dokazov, ki jih je treba v določenem roku predložiti neposredno sodišču. Kadar fizične ali pravne osebe zahtevanih pisnih ali stvarnih dokazov ne morejo predložiti ali tega ne morejo narediti v določenem roku, morajo o tem obvestiti sodišče in navesti razloge. Sodišče lahko osebi, ki zahteva pisne ali stvarne dokaze, izda potrdilo, na podlagi katerega lahko ta oseba pridobi dokaze, da se lahko predložijo sodišču.

Sodnik med pripravami na sodno obravnavo opravi še druga procesna dejanja, ki so potrebna za ustrezno pripravo zadeve za sodno obravnavo (zahteva dokaze, ki jih ne morejo pridobiti udeleženci postopka, zbere dokaze na lastno pobudo, če mu to omogoča zakonik o civilnem postopku, itd.).

2.3 V katerih primerih lahko sodišče zavrne predlog stranke za pridobitev dokazov?

Sodišče lahko dokaze zavrne v naslednjih okoliščinah:

- če niso dopustni;
- če ne potrjujejo ali izpodbijajo dejstev, ki so pomembna za zadevo (člen 180 zakonika o civilnem postopku);
- če bi bilo mogoče dokaze predložiti prej in se bo zaradi njihove poznejše predložitve postopek zakasnil (člen 181(2) zakonika o civilnem postopku).

Da sodišče sprejme tožbeni zahtevek, mu morajo biti priloženi vse listine ali drugi dokazi, s katerimi tožnik utemeljuje svoje zahtevke, dokazilo o plačilu sodne takse in vloge, s katerimi se zahtevajo dokazi, ki jih tožnik ne more predložiti, in v katerih je pojasnjeno, zakaj dokazov ni mogoče predložiti (člen 135 zakonika o civilnem postopku).

Opozoriti je treba še, da pritožbeno sodišče ne dopusti novih dokazov, ki bi lahko bili predloženi sodišču prve stopnje, razen v primerih, ko je sodišče prve stopnje napačno zavrnilo dokaze ali ko se je potreba po predložitvi teh dokazov pojavila naknadno (člen 314 zakonika o civilnem postopku).

2.4 Katera dokazna sredstva obstajajo?

Kot je opredeljeno v zakoniku o civilnem postopku, se v civilnem postopku kot dokaz šteje vsak dejanski podatek, na podlagi katerega lahko sodišče v zakonsko določenem postopku ugotovi obstoj ali neobstoj okoliščin, na katerih temeljijo zahtevki in odgovori strank, ter vseh drugih okoliščin, ki so pomembne za pošteno in pravično odločitev v zadevi. Te podatke je mogoče pridobiti z izjavami strank ali tretjih oseb (neposredno ali po zastopniku), pričanji prič, pisnimi dokazi, stvarnimi dokazi, inšpekcijskimi protokoli in izvedenskimi poročili.

Kot dokazi se lahko uporabijo tudi zakonito pridobljene fotografije ter zvočni in videoposnetki.

2.5 Kateri so načini pridobivanja dokazov od prič in ali se ti razlikujejo od načinov za pridobitev dokazov od izvedencev? Kakšna so pravila v zvezi s predložitvijo pisnih dokazov in izvedenskih poročil/mnenj?

Členi od 192 do 217 zakonika o civilnem postopku določajo naslednja pravila, s katerimi so urejene metode pridobivanja dokazov od prič in izvedenskih prič:

Postopek zaslišanja prič

Vsaka priča se posebej pokliče v sodno dvorano in zasliši. Priče, ki še niso bile zaslišane, med obravnavo ne smejo ostati v sodni dvorani. Priče, ki so že bile zaslišane, morajo ostati v sodni dvorani do konca obravnave. Če priča, ki je bila že zaslišana, za to zaprosi, ji lahko sodišče dovoli odhod iz sodne dvorane, ko podajo mnenja udeleženci postopka.

Priča se lahko zasliši *in situ*, če na vabilo ne more nastopiti pred sodiščem zaradi bolezni, starosti, invalidnosti ali drugega tehtnega razloga, ki ga sodišče prizna, udeleženec v postopku, ki je predlagal, naj se ta priča pokliče, pa ne more zagotoviti njenega nastopa pred sodiščem.

Sodišče mora ugotoviti istovetnost priče ter ji pojasniti njene pravice in dolžnosti pa tudi odgovornost, če prelomi zaprisego in ne izpolni ali neustrezno izpolni katero od drugih dolžnosti.

Priča pred zaslišanjem zapriseže, tako da položi dlan na ustavo Republike Litve (*Lietuvos Respublikos Konstitucija*) in izjavi: „Jaz, (polno ime), pri svoji časti in vesti prisegam, da bom govoril(-a) resnico in ne bom prikrival(-a) dokazov, jim ničesar dodajal(-a) ali jih spreminjal(-a).“ Zaprisežena priča podpiše besedilo zaprisege. Podpisana zaprisega se priloži listinam v spisu.

Ko sodišče ugotovi razmerje priče do strank in tretjih oseb ter druge okoliščine, ki so pomembne za oceno njenega pričanja (izobrazba, poklic priče itd.), priči naroči, naj mu pove vse, kar ve o zadevi, in naj se izogne razkrivanju informacij, če ne more navesti njihovega vira.

Po pričanju se lahko priči postavijo vprašanja. Pričo najprej zaslišita oseba, ki je zahtevala njeno pričanje, in zastopnik navedene osebe. Pričo nato zaslišijo še drugi udeleženci postopka. Pričo, ki jo sodišče povabi na lastno pobudo, najprej zasliši tožnik. Sodnik ne sme upoštevati sugestivnih vprašanj in vprašanj, ki niso pomembna za zadevo. Sodnik lahko vprašanja postavlja med celotnim zaslišanjem priče.

Po potrebi lahko sodišče na zahtevo udeleženca v postopku ali na lastno pobudo pričo znova zasliši na isti obravnavi, pokliče pričo, ki je bila že zaslišana, na drugo obravnavo pred istim sodiščem ali medsebojno sooči priče.

V izjemnih primerih, ko je pričo nemogoče ali težko zaslišati na sodišču, lahko sodišče, ki obravnava zadevo, prouči pisno pričanje, če to po mnenju sodišča ter ob upoštevanju istovetnosti priče in vsebine okoliščin, o katerih naj bi se pričalo, ne bo neugodno vplivalo na ugotavljanje bistvenih dejstev v zadevi. Na pobudo strank se lahko priča povabi na dodatno zaslihanje na sodišču, če je to nujno za podrobnejšo ugotovitev dejstev v zadevi. Priča mora pred pričanjem podpisati besedilo zaprisege, določeno v členu 192 (4) zakonika o civilnem postopku, s podpisom pa tudi potrdi, da je bila opozorjena, da krivo pričanje pomeni kaznivo dejanje. Pisno pričanje mora biti dano v navzočnosti notarja, ta pa ga tudi overi.

Zaslihanje izvedencev

Izvedensko mnenje se na glas prebere na sodni obravnavi. Preden se prebere izvedensko mnenje, mora izvedenec (izvedenci), ki daje izvedensko mnenje in sodeluje na sodni obravnavi, zapriseči, tako da položi dlan na ustavo Republike Litve in izjavi: „Jaz, (polno ime), prisegam, da bom dolžnosti izvedenca v postopku opravljal pošteno ter bom predložil nepristransko in obrazloženo izvedensko mnenje ob upoštevanju vsega svojega strokovnega znanja.“ Če se zaslihanje opravi zunaj sodne obravnave, je besedilo zaprisege, ki ga podpiše izvedenec, sestavni del izvedenskega poročila. Izvedencem, vključenim na seznam sodnih izvedencev Republike Litve (*Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašas*), ki so zaprisegli ob vključitvi na navedeni seznam, ni treba zapriseči na sodišču, poleg tega se zanje šteje, da so bili opozorjeni na odgovornost v primeru podajanja zavajajočega mnenja in izjav.

Sodišče lahko od izvedenca zahteva, naj ustno pojasni svoje mnenje. Ustna pojasnitev izvedenskega mnenja se vključi v zapisnik sodne obravnave.

Izvedencem se lahko postavijo vprašanja za pojasnitev ali dopolnitev izvedenskega mnenja. Oseba, ki je zahtevala imenovanje izvedenca, ima prva priložnost postavljati vprašanja. Nato lahko izvedenca zaslišijo še drugi udeleženci postopka. Če sodišče izvedenca imenuje na lastno pobudo, ima tožnik prvi priložnost, da izvedencu postavlja vprašanja.

Sodniki lahko izvedencu postavljajo vprašanja med celotnim njegovim zaslišanjem.

Izvedensko mnenje se zagotovi samo na zahtevo sodišča (in ga je treba predložiti pisno v obliki izvedenskega poročila). Izvedensko poročilo mora vsebovati podroben opis izvedene preiskave, sklepe, izpeljane iz ugotovitev, in obrazložene odgovore na vprašanja, ki jih je postavilo sodišče.

Če sodišče zahteva izvedensko mnenje brez izvedenskega poročila, se izvedensko mnenje šteje za pisni dokaz, ki ga je predložil izvedenec (podobno kot drugi udeleženci postopka) ali ki ga sodišče zahteva v skladu s postopkom, določenim z zakonikom o civilnem postopku.

Člen 198 zakonika o civilnem postopku določa naslednja pravila za predložitev pisnih dokazov:

Pisne dokaze lahko predložijo udeleženci postopka ali jih zahteva sodišče v skladu s postopkom, ki ga določa zakonik.

Pisni dokazi morajo biti predloženi v obliki, predpisani z zakonikom o civilnem postopku: udeleženec postopka, ki vsebino procesnega pisanja podkrepi s pisnimi dokazi, mora priložiti izvornike ali kopije (digitalne kopije) pisanja, kot jih je overilo sodišče, notar (ali druga oseba, pooblaščenca za izvajanje notarskih opravil), odvetnik, ki sodeluje v postopku, ali oseba, ki je pisanje izdala (prejela). Sodišče lahko na lastno pobudo ali na zahtevo udeleženca postopka zahteva predložitev izvornikov pisanj. Udeleženec postopka zahtevo po predložitvi izvornikov pisanj vložijo skupaj z zahtevkom, nasprotnim zahtevkom, odgovorom na zahtevek ali

drugimi procesnimi pisanji udeležencev postopka. Udeleženci postopka lahko tako zahtevo vložijo tudi pozneje, če sodišče prizna, da so razlogi za poznejšo predložitev zahteve prepričljivi, ali če zaradi ugoditve zadevni zahtevi rešitev zadeve ne bo zakasnjena. V primerih, ko se samo del pisanja nanaša na vsebino procesnih pisanj, se lahko sodišču predložijo samo zadevni deli (odlomki, izvlečki).

Vsa procesna pisanja in njihove priloge morajo biti sodišču predloženi v litovščini, razen v primeru nekaterih izjem, določenih z zakonodajo. Če udeleženci postopka, ki jim je treba vročiti procesna pisanja, ne razumejo litovsko, je treba sodišču predložiti prevode teh pisanj v jezik, ki ga razumejo. Če se z zakonikom zahteva, da je treba pisanja, ki jih je treba predložiti, prevesti v tuji jezik, morajo udeleženci postopka sodišču predložiti overjene prevode teh pisanj v skladu z uveljavljenim pravnim postopkom.

Izvirniki v sodnem spisu se lahko na zahtevo oseb, ki so jih predložile, vrnejo. V tem primeru morajo v spisu ostati kopije pisanj, ki jih je treba vrniti, overjene v skladu s postopkom, ki ga določa zakonik.

2.6 Ali so določena dokazna sredstva močnejša od ostalih?

V skladu s členom 197 zakonika o civilnem postopku se lahko listine, ki so jih izdali državni in občinski organi ter so jih v okviru svojih pristojnosti in v skladu z zahtevami glede oblike posameznih listin potrdile osebe, pooblašene s strani države, štejejo za uradna pisna dokazila in imajo večjo dokazno moč. Šteje se, da so dejstva, navedena v uradnem pisnem dokazilu, v celoti dokazana, dokler se ne izpodbijejo z drugimi dokazi v postopku, razen z izpovedbo priče. Prepoved uporabe izpovedb prič ne velja, če bi bilo to v nasprotju z načeli dobre vere, pravičnosti in razumnosti. Dokazna vrednost uradnega pisnega dokazila se lahko z zakonodajnimi akti dodeli tudi drugim listinam.

2.7 Ali so za dokazovanje določenih dejstev obvezni določeni načini dokazovanja?

Okoliščin zadeve, ki jih je treba po zakonu dokazati s točno določenimi dokaznimi sredstvi, z drugimi dokaznimi sredstvi ni mogoče dokazati (člen 177(4) zakonika o civilnem postopku).

2.8 Ali so priče dolžne pričati po zakonu?

Oseba, ki je povabljen kot priča, mora nastopiti pred sodiščem in pričati po resnici. Oseba, ki je povabljen kot priča, je zakonsko odgovorna, če ne izpolni dolžnosti priče (člen 191), to pomeni, da se ji lahko naloži globa.

2.9 V katerih primerih lahko priče zavrnejo pričanje?

Priča lahko zavrne pričanje, kadar bi tako pričala zoper sebe, svoje družinske člane ali bližnje sorodnike.

2.10 Ali je lahko oseba, ki zavrne pričanje, kaznovana ali prisiljena, da priča?

Če priče, izvedenci ali tolmači ne pridejo na obravnavo, sodišče vpraša udeleženca postopka, ali se lahko zadeva obravnava brez prič, izvedencev ali tolmačev, in odloči, da se sodna obravnava nadaljuje ali odloži. Če povabljen priča, izvedenec ali tolmač brez upravičenega razloga ne pride na sodišče, se mu lahko naloži globa, ki znaša do 1 000 LTL. Priča je lahko tudi prisilno privedena na sodišče na podlagi sodne odločbe (člen 248 zakonika o civilnem postopku).

2.11 Ali obstajajo določene osebe, od katerih ni dovoljeno pridobiti dokazov?

Kot priče ne morejo biti zaslišane naslednje osebe:

- zastopniki v civilnih in upravnih postopkih ali zagovorniki v kazenskih postopkih, in sicer o okoliščinah, za katere so izvedeli kot zastopniki ali zagovorniki;
- osebe, ki niso sposobne razumeti okoliščin, pomembnih za zadevo, ali pošteno pričati zaradi fizične invalidnosti ali duševne prizadetosti;
- duhovniki o okoliščinah, za katere so izvedeli pri spovedi;
- zdravstveni delavci o okoliščinah, za katere velja poklicna skrivnost;
- mediatorji o okoliščinah, za katere so izvedeli med spravnim postopkom mediacije.

Z zakonom so lahko opredeljene tudi druge osebe.

2.12 Kakšna je vloga sodnika in strank na zaslišanju priče? Pod kakšnimi pogoji je lahko priča zaslišana prek videokonference ali z drugimi tehničnimi sredstvi?

Ko sodišče razjasni razmerje priče do strank in tretjih oseb ter druge okoliščine, ki so pomembne za oceno pričanja (izobrazba, poklic priče itd.), pričo pozove, naj mu pove vse v zvezi z zadevo in naj se izogne informacijam, katerih vira ne more navesti.

Po pričanju se lahko priči postavljajo vprašanja. Pričo najprej zaslišita oseba, ki je zahtevala njeno pričanje, in zastopnik te osebe, nato pa še drugi udeleženci postopka. Pričo, ki jo sodišče povabi na lastno pobudo, najprej zasliši tožnik. Sodnik ne sme upoštevati sugestivnih vprašanj in vprašanj, ki niso pomembna za zadevo. Sodnik lahko vprašanja postavlja med celotnim zaslišanjem priče. Po potrebi lahko sodišče na zahtevo udeleženca v postopku ali na lastno pobudo pričo znova zasliši na isti obravnavi, pokliče pričo, ki je bila že zaslišana, na drugo obravnavo pred istim sodiščem ali medsebojno sooči priče.

V izjemnih primerih, ko je pričo nemogoče ali težko zaslišati na sodišču, lahko sodišče, ki obravnava zadevo, prouči pisno pričanje, če to po mnenju sodišča ter ob upoštevanju istovetnosti priče in vsebine okoliščin, o katerih naj bi se pričalo, ne bo neugodno vplivalo na ugotavljanje bistvenih dejstev v zadevi. Na pobudo strank se lahko priča povabi na dodatno zaslihanje na sodišču, če je to nujno za podrobnejšo ugotovitev dejstev v zadevi. Priča mora pred pričanjem podpisati vnaprej določeno besedilo zaprisege, s podpisom pa tudi potrdi, da je bila opozorjena, da krivo pričanje pomeni kaznivo dejanje. Pisno pričanje mora biti dano v navzočnosti notarja, ta pa ga tudi overi.

Udeležba udeležencev postopka na sodnih obravnavah in zaslihanje priče *in situ* se lahko zagotovi z uporabo informacijskih in elektronskih komunikacijskih tehnologij (po videokonferenci, telekonferenci itd.). Kadar se take tehnologije uporabljajo v skladu s postopkom, ki ga je določil minister za pravosodje, je treba zagotoviti zanesljiv način za ugotovitev istovetnosti udeležencev postopka ter nepristransko snemanje in predložitev podatkov (dokazov).

Poleg tega člen 803 zakonika o civilnem postopku določa možnost, da sodišča Republike Litve zaprosijo sodišče druge države za uporabo komunikacijskih tehnologij (videokonference, telekonference itd.) pri zbiranju dokazov.

3 Ocenjevanje dokazov

Sodišče oceni dokaze v postopku po lastnem prepričanju na podlagi izčrpne in nepristranske proučitve dejstev, predstavljenih v postopku, in v skladu z zakonom.

3.1 Ali so sodišču postavljene omejitve pri izdaji sodbe, če stranka dokaza ni pridobila zakonito?

Dejanski podatki se ugotovijo na naslednje načine: z izjavami strank in tretjih oseb (neposredno ali po zastopniku), pričanju prič, pisnimi dokazi, stvarnimi dokazi, inšpekcijskimi protokoli, izvedenskimi ugotovitvami, zakonito pridobljenimi fotografijami, video- in zvočnimi posnetki ter drugimi dokaznimi sredstvi. Dejanskih podatkov, ki so državna ali poklicna skrivnost, običajno ni mogoče uporabiti kot dokaz v civilnem postopku, dokler ni odpravljena zaupnost v skladu z zakonsko določenim postopkom. Podatki, prejeti med spravnim postopkom mediacije, se lahko v civilnih postopkih uporabijo kot dokaz samo v primerih, določenih z zakonom o spravnih mediacijah v civilnih sporih.

Opozoriti je treba še, da mora v skladu s členom 185 zakonika o civilnem postopku sodišče oceniti dokaze v postopku po lastnem prepričanju na podlagi izčrpne in nepristranske proučitve dejstev, predstavljenih v postopku, in v skladu z zakonom. Noben dokaz na sodišču nima vnaprej določene moči, razen če je to določeno v zakoniku o civilnem postopku.

3.2 Ali moja izjava šteje kot dokaz v postopku, v katerem nastopam kot stranka?

Da (glej točko 2.4).

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 21/11/2018